

РЕЦЕНЗИЯ

От доц. д-р Иван Стефанов Златаров, д.м.,

Член на Научното жури, определено със заповед № Р-109-281/30.05.2018 на проф. д-р Албена Керековска, д.м. – Зам.ректор по УД на Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ Варна, за заемане на академичната длъжност „Професор“ в област на висше образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.1. Медицина и специалност „Хигиена (вкл. трудова, комунална, училищна, радиационна и др.)“ за нуждите на Факултет „Обществено здравеопазване“, Катедра „Хигиена и епидемиология“ при Медицински университет Варна, обявен в ДВ бр. 36/ 27.04.2018 г.

С кандидат: Доц. д-р Теодора Тодорова Димитрова, дм

Професионална квалификация

Доц. д-р Теодора Тодорова Димитрова е родена на 02.08.1974 г., гр. Горна Оряховоца. Средното си образование завършва в родния си град. През 1998 г. с отличен успех завършва медицина в МУ-Варна. През 2009 г. придобива ОНС „доктор“ по специалност: „Хигиена (вкл. трудова, комунална, училищна, радиационна и др.)“

Придобива специалност Трудова медицина през 2007 г. и е зачислена в специализация по Хигиена на детско-юношеската възраст през 2014 г.

През 2016 г. придобива магистърска степен по Здравен мениджмънт с отличен успех.

От 2004. е хоноруван и редовен асистент МУ-Варна, 2008 г. ст. асистент МУ-Варна, 2011 г. гл. асистент МУ-Варна. От 2012г. до момента е доцент и ръководител на Катедра Хигиена и епидемиология, МУ-Варна. За периода 2006/2009 г. е докторант в самостоятелна подготовка към катедра “Хигиена и МБС”, специалност „Хигиена (вкл. трудова, комунална, училищна, радиационна и др.)“. Защитава успешно дисертационния труд “Условия на труд и атмосферни замърсители като рисков фактор за Остър миокарден инфаркт”.

Допълнителна международна квалификация получава по Морска медицина (от Полша, 2002г.), Промислена хигиена, околна среда и трудова медицина (от Македония, 2011), Лидерство в здравеопазването (Холандия, 2015г.), Професионален кожен рак (Италия 2016г.), Въведение в качествените методи за научните изследвания (МУ Варна, 2016 г.) и др.

Член е Международната асоциация по морска медицина, Европейската асоциация по обществено здраве, Българската Асоциация по обществено здраве, Научното дружество по обществено здраве, Научното дружество по трудова медицина, Българското дружество по хранене и диететика.

Доц Теодора Димитрова е председател на Програмния съвет на магистърската програма по Опазване и контрол на общественото здраве към Факултета по обществено здраве на МУ Варна. Член на Програмните съвети на специалностите Медицина, Фармация и Здравен мениджмънт на МУ Варна.

Преподавателски стаж

Асистент -4 години, ст.асистент-1, главен асистент-3 години, доцент -6 години -общо

14 години преподавателски стаж. За учебната 2016/2017г има 398 ч натовареност като доцент в катедрата при заложен като задължителни 126 ч.

Отличава се като отличен лектор на студенти, стажанти и специализиращи лекари, Уважаван преподавател, владее аудиторията с високия си професионализъм.

Доц д-р Димитрова участва в изпитни комисии за провеждане на семестриални изпити със студенти по специалностите „Медицина“, „Дентална медицина“, „Фармация“, „Мед. сестра“, „Акушерка“, „Управление на здравни грижи“ (бакалавър и магистър), „Здравен мениджмънт“, „Инспектор обществено здраве“, „Опазване и контрол на общественото здраве“ и др. Председател е на изпитната комисия за Държавен изпит по Обща хигиена на специалност Инспектор обществено здраве и член на изпитната комисия за Държавен изпит по Хигиена, епидемиология, социална медицина и инфекциозни болести на специалност Медицина. Освен това тя е редовен член и на държавна изпитна комисия за специалност Трудова медицина

Научна дейност - доц. д-р Теодора Димитрова има 5 докторанта, в това число 2-ма приключили със защита, 1 от тях отчислен с право на защита през м. август 2018 г. Освен това е ръководител на 12 успешно защитили дипломанта в магистърските програми по Опазване и контрол на общественото здраве, Обществено здраве, Здравен мениджмънт и Управление на здравните грижи.

Доц д-р Димитрова работи индивидуално и с изявиени студенти от специалностите Медицина, Здравен мениджмънт, Инспектор обществено здраве, Опазване и контрол на общественото здраве, чиято дейност е довела до съвместното им участие в научни форуми (IX-10, IX-13, IX-14, IX-15, IX-16, IX-25, IX-26, IX-27, IX-28, IX-29 от списъка с научни трудове) и научни публикации (Публикации VI-9, VI-10, VII-28, VII-29)

Доц. Димитрова участва в конкурса за професор с 42 публикации:

1 монография , научни статии в пълен текст - 40 бр. (в т.ч. 6 в международни списания, в т.ч. 4 в международни списания с IF), научни участия в резюмета - 1 бр. (в т.ч. 1 в списание с IF), научни участия в международни и национални форуми - 46, (8 от които на международни форуми)

В 43,9% доц. Димитрова е самостоятелен или първи автор, в 34% е втори автор.

С импакт фактор след избора ѝ за доцент са 3 публикации в пълен текст и 1 резюме. Справката от Библиотеката на МУ Варна дава за доц.Димитрова - **Общ импакт фактор – 3,316**. Допълнително кандидата представя справка за приравнен импакт фактор от 7 цитирания на научните ѝ публикации в списания с импакт фактор с обща стойност от **импакт фактор - 5,34** и допълнителен **импакт фактор извън базата данни на Thomson Reuters на 6 от публикациите – 9,261**. Научните трудове са **цитирани в 17 литературни източници**, 13 от които в чужбина (76.5%) като 7 са в международни реферирани списания с импакт фактор.

Доц д-р Теодора Димитрова е автор на глава от учебник **Управление на човешките ресурси**, Изд. Наука и икономика, ИУ Варна, 2017, ISBN 978-954-21-0938-9 и е рецензент на три други учебни пособия.

Приноси в областта на Трудовата медицина. Един от приоритетите в публикациите на доц. Димитрова са въпросите, свързани с **професионалните**

рискови фактори от условията на труд на море като важен проблем с все по-голямо медико-социално-икономическо значение. Правени са анализи на психо-емоционалните рисковите фактори от условията на труд на море. (I, II-17, II-27, II-36) (ПОХ). Намират се доказателства, че адекватният риск мениджмънт на море задължително налага трудово-медицинска експертиза с динамично мониториране на здравните индикатори на работещите. (I, II-6, II-15, II-16, II-17, II-26, II—27, II-32, II-34, II-35, II-36) (ПОХ). Изводите се базират както на ретроспективни данни, така и на проспективно наблюдение на работещите от мащабно епидемиологично проучване върху връзката между условията на труд и нивата на тревожност като сърдечно-съдов рисков фактор сред различни професионални групи. (II-14, II-21, II-31, II- 35, II- 36) (ПОХ) Анализират се специфични социални, икономически и психо-соматичните рискови фактори за здраве и безопасност при работа на морските лица. (4) (ПОХ). При работещи ношен и сменен труд в активна възраст се демонстрира количествена методика за оценка на нивата на стрес. (II-4) (ПОХ) Въз основа на мащабни проучвания се доказва необходимостта от адекватно трудово-медицинско консултиране при определяне на принципите на здравословно и профилактично професионално хранене. (I, II-1, II-7, II-8, II-19, II-24, II-35) (ПОНЗ) Въз основа на проучванията са установени практически-приложимите възможности за трудово-медицинска профилактика и промоция на здравето на работното място. (I, II-9, II-10, II-11, II-16, II-25, II-32, II-33, II-35,) (ПНПХ) Систематизират се най-разпространените фактори от условията на труд повлияващи нивата на работоспособност при работа на море: хипокинезия, неергономична работна поза, удължен работен ден и работна седмица, нервно-психическо напрежение, статични мускулни усилия, шум, инфразвук, прах и ношен труд. (I, II-6, II-16, II-17 II-26, II-27, II-32, II-34, II-35, II-36) (ПОНЗ)

Приноси в околна среда и здраве. Друго направление в научните интереси на доц. Димитрова е **влиянето на факторите на околната среда върху общественото и индивидуално здраве.** Представен е математически модел за честотата на случаите на Остър миокарден инфаркт в зависимост от концентрацията на финни прахови частици до 10 µm (ФПЧ10) в атмосферен въздух. (II-20) (ПОХ). Демонстрира се повишен риск от ОМИ сред варненски жители при положителни динамики в концентрациите на атмосферното замърсяване с общ прах и респирабилна фракция финни прахови частици. (II-21) (ПОХ) Описва се непосредствен краткотраен ефект на метеопараметрите върху честотата на хоспитализациите по повод на ОМИ. (II-22) (ПОХ) Осъщественият теоретико-методологичен анализ демонстрира ключовата роля на здравния контрол върху параметрите на околната среда като профилактика на общественото здраве. (II-23, II-28, II-29, II-37, II-38, II-39, II-40) (ПОНЗ).

Приноси за хигиената на детско-юношеската възраст е направената хигиенна оценка на училищна работоспособност и учебно натоварване на деца от начална училищна възраст. Установени са тревожни тенденции за липса на ергономичен контрол и физиологични режими на обучение и почивка. (II-18, II-31 II-41) (ПОХ)

Приноси в областта на Храненето и диететиката – Доц. Димитрова е специалист по трудова медицина, но има задълбочени научни интереси по профилактично и

здравословно хранене при различни популационни групи. Тя участва в екипа, който за първи път у нас проучва влиянието на кърменето върху развитието на инфекции на пикочните пътища в кърмаческа и ранна детска възраст. (II-5, II-12, II-13, II-14, II-30) (ПОХ) Проучено е влиянието на практиките за кърмене върху тежестта на протичане на инфекциите на пикочните пътища в кърмаческа и ранна детска възраст. (II-5, II-12, II-14, II-30) (ПОХ) Направена е сравнителна оценка на клиничното протичане на инфекциите на пикочните пътища при деца в зависимост от практиките за кърмене и захранване. (II-5, II-12, II-14, II-30) (ПОХ) Проучено е влиянието на кърменето върху склонността към рецидив на инфекциите на пикочните пътища при деца до три годишна възраст. (II-5, II-12, II-13, II-14, II-30) (ПОХ) Осъществен е цялостен анализ на разпространението на рискови фактори за костно здраве при деца и подрастващи, както и нивото на информираност относно тези фактори. (II-2, II-3) (ПОНЗ)

Принос към предпазно-професионалното хранене е проучването на разпространението на рискови фактори за сърдечно-съдови заболявания от хранителните навици на работещи. (II-24) (ПОНЗ) Анализирани са актуалното състояние на организираното хранене на работещите като елемент от здравословните условия на труд. (II-7, II-8) (ПОХ). Извършен е теоретико-анкетен анализ на хранителния прием, хранителните навици и хранителното поведение сред работещи (II-1, II-7, II-8, II-24, II-35) (ПОНЗ). Чрез системен подход, епидемиологично и клинично-лабораторно проучване е акцентирано върху здравословното ниво за консумация на кафе. (II-1, II-7) (ПОНЗ)

Хабилитационният труд на доц. д-р Теодора Димитрова „Морска трудова медицина. Психо-физиологични и организационни фактори при работа на море. Експертиза на медицинска годност на морските лица“ е задълбочен научен прочит на нови доказателства в областта на физиологията на труда на море като ергономична оценка на работните места на палуба и машина, динамика в работоспособността, организация на работното време с нощен и сменен труд спрямо хронотипологията на нервната система. Посочени са основните недостатъци при актуалното състояние на нормативната уредба за медицинска експертиза на годност за работа на море. Включени са собствени наблюдения върху познаването на проблема за психо-емоционалното напрежение, нивото на тревожност, възможностите за промоция на здраве на работното място при динамичния здравен мониторинг на морските лица, които допълват направените преди това проучвания върху този въпрос. Тези резултати са първи в страната. Отбелязва се значението на колаборативната роля на лекаря, специалист по трудова медицина с екипа от специалисти при вземането на решения относно професионалното здраве на море. В монографията са застъпени проучвания за значението на здравния мениджмънт при управлението на риска на море. Включените теми са актуални, добре онагледени и поднесени изключително професионално. Особено значение имат изложените възможности за подобряване на дейностите по профилактика на здравето на море. Представената книга е актуална и професионално написана. Подходът представен в монографията е резултат на експертен опит, теоритични познания и интерес на

автора.

В книгописа на монографията „Морска трудова медицина. Психо-физиологични и организационни фактори при работа на море. Експертиза на медицинска годност на морските лица ” са отразени 283 източника, което отразява всеобхватността на познаване на проблема. Насочена към голям кръг специалисти: студенти по Морска медицина, специалисти по трудова медицина, семейни лекари, интернисти.

Заключение:

Представените научни трудове, справки за приносите и импакт фактор отговарят на приетите наукометрични критерии предвидени в Правилника за развитие на академичния състав в Медицински университет - Варна за заемане на академична длъжност „Професор“. Предлагам с увереност на Научното жури доц. д-р Теодора Тодорова Димитрова, дм за присъждане на академичната длъжност „професор” в професионалното направление Медицина по специалността „Хигиена (вкл. трудова, комунална, училищна, радиационна и др.)“ за нуждите на Факултет „Обществено здравеопазване“, Катедра „Хигиена и епидемиология “ при Медицински университет Варна.

27.07.2018 г.
Гр. Варна

Рецензент:
(Доц д-р Иван Стефанов Златаров, дм)